

PAU SUNYER, ESCULTOR,
I MAGÍ TORREBRUNA, DAURADOR,
AUTORS DEL RETAULE
DE SANT MIQUEL I DELS SANTS MÀRTIRS
DE L'ESGLÉSIA PARROQUIAL DE MOIÀ

JOSEP GALOBART I SOLER

L'antiga església parroquial de Santa Maria de Moià, enderrocada a finals del segle XVII, ja tenia, l'any 1393, un altar dedicat a l'arcàngel sant Miquel¹. El segle XVI els membres de la indústria de paraires i teixidors de llana prengueren l'Arcàngel per patró². En el document oficial de transformació del Gremi dels Paraires en Confraria, datat el 1523, el virrei i capità general de Catalunya, Pere de Cardona, aprovà que aquesta «estiga sots invocació de monssenyor S. Miquel»³. I l'any 1604 el Gremi acordà que «la sua gloriosa festa fos festa solemne com lo dia del diumenge quiscun any en semblant dia que ningu no treballés de nostre officí de parayres y teixidors»⁴.

A mitjan segle XVII el Gremi dels Paraires acollí, a l'altar del seu patró sant Miquel, les relíquies dels Sants Màrtirs: Anselm, Eufrosina i Desideri. Aquestes relíquies les havia enviades des de Roma el prevere Jeroni Nogareda i a Moià eren conegudes com els «Cossos Sants». El 1660 ja se celebrava la seva festa el segon diumenge d'octubre⁵.

1. Fortià SOLÀ, *El temple parroquial de Moyá i sa titolar i patrona Santa Maria de Misericordia*, Vic, 1918, ps. 13, 16-17.

2. Llogari PICANYOL, *Breve historial del Gremio de «Parayres» de Moyá, establecido en 1532 dins «Modilianum»*, 1 (1960), ps. 9-15, 35-41, 71-83; *Notes històriques sobre el gremi de «Paraires» de Moià* dins «Estudios històricos sobre Moyá. Primer suplemento trienal de Modilianum», Barcelona 1963, ps. 70-74. Rossend CASALLARÇ I MONTRÀS, *Història del Gremi de paraires i teixidors de Moià*, Moià, 1993, ps. 13-16.

3. Llogari PICANYOL, *Breve historial del Gremio de «paraires» de Moyá*, p. 11.

4. *Id.*, p. 15.

5. Isidre DALMAU, *A major gloria de Déu y á fi de que se conserve la memoria de la Reverent Comunitat dels RR. SS. Preveres y Clergues de la Santa Iglesia Parroquial de la Venaventurada Verge Maria de la Vila de Moyá*, Vic, 1877, p. 19.

Aquest acolliment de les relíquies dels «Cossos Sants» degué moure els representants de la Confraria, empesos per la generositat i l'interès de Mn. Jeroni Nogareda⁶, a fer construir un nou retaule que reunís les dues advocacions. Ben aviat, el dia 28 de maig del 1661, la Confraria pactà la construcció del nou retaule⁷. L'escultor elegit fou el manresà Pau Sunyer⁸. Segons el contracte l'escultor havia de «fer lo retaule del Glorios archangel Sant Miquel y sants martirs Anselm, Desideri y Eufrasina», per a l'església parroquial de Mojà «en la capella ahont esta ja Sant Miquel». L'artista presentà com a model la traça d'un retaule de la Mare de Déu del Roser. El retaule havia de tenir «peu y pedestal» i tres andanades. El contracte precisa, sense indicar-ne l'indret, que s'hi havien de posar «de tot relleu las figuras de Sant Anselm, Santa Eufrasina y Sant Desideri». A l'andanada de «dalt si posara la figura de Sant Miquel que ja esta feta», és a dir, la imatge provinent del retaule antic. Tota la resta del pany de paret del retaule de la capella l'havia d'«omplir de columna, relleus y altres adornos». Pau Sunyer es comprometia a treure de la capella tot el que fos «movedis de pedras y fanch».

Aquesta descripció del contracte la podem completar amb la que féu del retaule Mn. Fortià Solà, a principis del nostre segle. Segons aquest autor en l'andanada superior, la tercera, hi havia «l'imatge del Princep de les celestials milícies». A sota mateix, a la segona andanada, hi havia les imatges dels Sants Màrtirs «Anselm i Desideri en les capelles laterals i Santa Eufrasina al centre». A la primera andanada hi devia haver l'armari «reconditori de les relíquies dels Sants Martirs». El martiri dels Sants Màrtirs es representava «per medi de pintures en els respectius campers del bancal»⁹.

L'artista havia d'obrar el retaule en el seu taller de Manresa i havia de posar-hi la fusta, que el contracte especifica que «tot fos de fusta bona», i es feia càrrec, a més, de les despeses d'assentament del retaule. Els representants de la confraria, però, havien de fer-se càrrec de «la despesa a ell y als qui li ajudaran» en el transport del retaule des de Manresa a Mojà fins a col·locar-lo. El contracte, tanmateix, no precisa el termini en què s'havia de lliurar l'obra acabada.

El preu del retaule era de 160 lliures, pagadores en quatre terminis. En lliurar el peu i el bancal la Confraria havia de donar a l'artista 60 lliures. Les 100 lliures restants en tres pagues iguals en el moment del lliurament de cada una de les tres andanades.

6. El prevere Jeroni Nogareda, anys més tard, el 1675, en fer donació a la Confraria de Sant Miquel i dels Sants Màrtirs d'un parament complet per celebrar la missa en l'altar de Sant Miquel, remarcava: «quique curam specialiter habui ut fieret retabulum dictis sanctis» (Mojà, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 294, f. 148v).

7. Vegeu l'apèndix núm. 1. Un parell de capitulacions d'aquest contracte les publicà Llogari PICANYOL, *Breve historial del Gremio de «Parayres»*, p. 36.

8. Sobre aquest artista vegeu: Joaquim SARRET I ARBÓS, *Art i Artistes Manresans*, Manresa 1915, ps. 63-64. J. R. RÀFOLS, *Diccionario Biográfico de Artistas de Cataluña*, Vol. III, Barcelona 1954, p. 115. Cèsar MARTINELL, *Arquitectura i escultura barroques a Catalunya*, vol II, *El barroc salomònic (1671-1730)*, «Monumenta Cataloniae», Barcelona 1961, ps. 65-66, 125. Joan BOSCH I BALLBONA, *Els tallers d'escultura al Bages del segle XVIII*, Balsareny, 1990, ps. 78-82.

9. Fortià SOLÀ, *El temple*, p. 36.

El document preveu, com era costum, la visuració de l'obra per part de dos perits en l'art de l'escultura, i també l'obligació de concloure el retaule en cas d'esdevenir-se la mort de l'escultor Pau Sunyer.

El retaule estava col·locat i acabat el dia 19 de febrer del 1664. Aquest mateix dia Pau Sunyer signava l'època final en la qual reconeixia haver rebut de Francesc Pujol, Joan Fàbrega i Vicenç Fàbrega, aquell any representants de la Confraria de Sant Miquel i dels Sants Màrtirs, la quantitat de 160 lliures barcelonines, 94 lliures i 8 sous que havien estat pagades per Pere Dalmau, Isidre Ceres i Joan Tarasco¹⁰. Els representants de la Confraria consignaren també aquest pagament en la darrera pàgina del llibre de la Confraria dels Paraires: «Avui que estam als 19 de febrer del any 1664 nosaltres los sobreposats lo any sobredit, Francesch Pujol, Joan Fàbrega i Vicens Fàbrega avem satisfet lo scultor de la obra del retaule de S. Miquel y dels gloriosos martirs ab la paga a cumpliment de tot larga y bandanta, en poder del Rev. Josep Morató, prevere y notari de la iglesia de Sta. Maria de Moyá»¹¹.

Uns anys més tard Mn. Jeroni Nogareda fundà, el dia 31 de juliol del 1669, un ofici solemne que havia de celebrar-se «in altari majori dictae ecclesiae in die et pro festivitate et solemnitate dictorum SS. martyrum Anselmi, Desiderii et Eufratinae». I també una processó que havia de celebrar-se per «vicis solitos dictae villae et eo modo quo es devotione usque in presentem diem facere consuevistis in que deffere habeatis arculam in qua clausa sunt et continentur sacrae reliquiae dictorum SS. martyrum»¹². Pocs dies després d'aquestes fundacions i promogut per Jeroni Nogareda, el dia 11 d'agost del 1669, se signà el contracte per daurar el retaule de Sant Miquel i dels Sants Màrtirs, entre la Confraria de Sant Miquel i el daurador Magí Torrebruna¹³.

Magí Torrebruna nasqué a Cardona i fou un dels dauradors més considerats del seu temps. Entre els anys 1659 i 1699 li coneixem obres a Sant Pere de Matamargó el 1659¹⁴; l'any següent el retaule de Sant Eloi de la parroquial de Cardona¹⁵. Per a la mateixa església, el 1664, daurà el retaule de Sant Isidre¹⁶. El 1665 contractà el de la Mare de Déu del Roser de Moià¹⁷. Per a la parroquial de Sant Vicenç dels Horts, el 1681, el retaule del Roser¹⁸.

10. Moià, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 291, f. 235. Signen com a testimonis, en aquesta època, Rafel Casanova, pagès, i Joan Llanas, sastre.

11. Aquest text fou publicat pel P. Llogari PICANYOL, *Breve historial del Gremi de «Paraires»*, p. 35.

12. Moià, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 293, ff. 61-62.

13. Vegeu l'apèndix núm. 2.

14. Joan BOSCH I VALLBONA, *Els Tallers d'escultura al Bages del segle XVII*, Balsareny, 1990, p. 93.

15. *Id.*, p. 94.

16. J. SERRA I VILARÓ, *Història de Cardona. L'església i parròquia de Sant Miquel de Cardona*, Vol. IV, Tarragona, 1692, p. 41.

17. En un article que estem preparant, publicarem aquest document.

18. AURORA PÉREZ SANTAMARIA, *Escultura Barroca a Catalunya. Els Tallers de Barcelona i Vic (1680-1730ca.)*. *Projecció a Girona*, Lleida, 1988, p. 143.

L'any següent el retaule de Sant Ramon Nonat del Castell de Cardona¹⁹. El 1687 contractà el daurat del retaule de Sant Salvador de Terrassa i el 1696 el de Sant Esteve de la Catedral de Barcelona²⁰. Al final del 1699 comença a daurar el retaule major de la parroquial de la vila de Valls²¹. Sembla que Magí Torrebruna morí l'any 1703. Josep Maria Madurell i Marimón recollí moltes dades de l'etapa barcelonina del daurador Magí Torrebruna. En són bona mostra les nombroses fitxes conservades a l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona que permeten de fer, juntament amb les diverses dades publicades, una aproximació a la vida i l'obra d'aquest daurador.

D'acord amb el contracte, Magí Torrebruna havia de daurar el retaule de Sant Miquel i dels Sants Màrtirs de Mojà «segons lo art ensenya y proporcionament com esta pintat y deurat lo retaule de Nostra Senyora del Roser de dita iglesia». L'obra havia d'estar acabada el dia de la festa dels «Cossos Sants», és a dir, el segon diumenge d'octubre de l'any 1670. El daurador i pintor havia «de posar tot lo or, pinturas y lo demes necessari».

Com és habitual, en aquesta mena de contractes hi ha la clàusula de visuració per la qual, en cas de trobar-se algun defecte, el daurador havia d'arreglar-lo a compte seu. També hi trobem la relativa a la possible mort del daurador, si això succeïa: «tinga obligació de ferlo acabar per altra persona destra y practica, a sos gastos y dins del mateix termini».

La Confraria es feia càrrec de tornar a assentar a compte seu el retaule un cop daurat. I per la feina de daurar-lo i pintar-lo, els representants dels paraires es comprometien a pagar la quantitat de 311 lliures. El pagament fou establert així: 130 lliures el dia de la signatura del contracte, i les restants 181 en tres terminis: 50 lliures per la festa de Nadal de l'any 1669; 50 lliures per la festa de Santa Magdalena, el 22 de juliol del 1670, i les restants 81 lliures el dia de Santa Magdalena de l'any 1671.

El pagament de les 311 lliures del treball del daurat del retaule degué ésser força difícil per a la Confraria, tal com ho deixen entreveure les èpoques. Tot i que d'acord amb el que fou pactat, el mateix dia 11 d'agost del 1669, Magí Torrebruna signava una època per valor de 130 lliures, tal com prescrivia el contracte²². Els altres terminis acordats en el contracte sofriren

19. Josep Maria MADURELL I MARIMÓN, *La capilla de San Ramón Nonat del Castillo de Cardona y el retablo mayor del Santuario del Portell* dins «Analecta Sacra Tarraconensia», Vol. XXXVIII (1965), ps. 281-307.

20. A. PÉREZ SANTAMARIA, *Escultura Barroca a Catalunya*, ps. 143-144.

21. FRANCISCO PUIGJANER Y GUAL, *Historia de la Villa de Valls desde su fundación hasta nuestros días*, Valls, 1881, p. 241. Aquest historiador qualifica Magí Torrebruna de «celebre dorador».

22. Mojà, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 293, f. 66v. L'època específica que de les 130 lliures que l'artista havia rebut, 20 lliures provenien de les 39 lliures que Pau Marfà havia donat a la Confraria el dia de Santa Magdalena, 22 de juliol, d'aquell mateix any. 10 lliures les havia pagat Jaume Batlles i provenien de: «venditionis pampulorum de les vinyas del codol Sabater». I les 100 lliures restants de la venda de dos censals, de Mn. Jeroni Nogareda, a la Comunitat de Preveres de Mojà. Aquesta venda està relacionada amb la fundació de l'ofici i processó feta el dia 31 de juliol del 1669. Els representants de la Confraria havien cobrat les 100 lliures el dia 11 d'agost, és a dir, el mateix dia de la signatura del contracte per daurar el retaule (Mojà, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 293, ff. 64-64v).

algunes modificacions. Així el pagament de 50 lliures, corresponent al dia 25 de desembre del 1669, es féu efectiu el dia 5 de gener de l'any 1670²³. El pagament que s'havia de fer el dia 22 de juliol del 1670, festa de Santa Magdalena, es féu en dos cops: el primer el dia previst, per valor de 25 lliures, 12 sous i 6 diners²⁴, i el segon, el dia 14 de setembre, festa de la Santa Creu, del mateix 1670, per valor de 24 lliures i 8 sous²⁵. Les 81 lliures restants, el contracte preveia que havien de pagar-se el dia 22 de juliol de l'any 1671, però l'època final fou signada el dia 13 de novembre, pel nebot de Magí Torrebruna, Domènec Torrebruna, jove daurador, com a procurador del seu oncle²⁶. En aquesta època Domènec Torrebruna reconeixia haver rebut la quantitat de 50 lliures i 10 sous per la feina de daurar el retaule de Sant Miquel i dels màrtirs Sant Anselm, Sant Desideri i Santa Eufrasina²⁷. L'època o èpoques que falten per completar el cost total del retaule no les he pogut localitzar.

Posats a fer comptes és interessant de remarcar que mentre l'any 1661 l'escultor Pau Sunyer cobrà per la construcció del retaule la quantitat de 160 lliures; per la feina de daurar-lo i pintar-lo, Magí Torrebruna en cobrà, l'any 1669, 311, gairebé el doble. Aquesta diferència cal cercar-la, fonamentalment en el cost dels materials. El cost total del retaule fou de 471 lliures, més les despeses dels trasllats i col·locacions.

Aquest retaule, construït per a l'església vella de Moià, fou traslladat, a finals del segle XVII, a la capella de la nau lateral esquerra més propera al presbiteri de l'església nova. Allí hi restà fins que fou destruït l'any 1936 al principi de la guerra civil²⁸. Malauradament no he reeixit a trobar cap testimoni gràfic del retaule de Sant Miquel i dels Sants Màrtirs de l'església Parroquial de Moià.

23. Moià, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 293, ff. 123-123v. L'època la signà Onofre Bonet, jove daurador de Barcelona, com a procurador de Magí Torrebruna. El document especifica que 18 lliures, 15 sous foren pagades amb 7 quarteres i mitja de blat que ja li havien donat, 2 lliures i 5 sous per mitjà d'una altra quartera de blat que li donaren el mateix dia de la signatura de l'època. I les restants 31 lliures i 5 sous en metàl·lic, de les quals 5 lliures de mans de Joan Dalmau, 10 lliures de mans de Jaume Batlles del preu de la venda «dels pampols de les Binyas del Codol Sabater», 5 lliures, 8 sous i 4 diners de mans de Pau Marfà, 5 lliures, 8 sous i 4 diners de mans de Jaume Batlles i altres 5 lliures, 8 sous i 4 diners de mans de Joan Dalmau.

24. Moià, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 293, ff. 182-182v. L'època també la signa Onofre Bonet. De les 25 lliures, 12 sous i 6 diners, 6 les féu efectives Pau Marfà, dels diners de la dita Confraria, i les restants 19 lliures, 12 sous i 6 diners procedien de la botiga dels paraires.

25. Moià, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 293, f. 189. Signà l'època Onofre Bonet; en aquest document se l'anomena mestre daurador. De les 24 lliures i 8 sous, 11 les pagà Jaume Batlles i «lo restant del que han collectat per los Sants Martirs».

26. Domènec Torrebruna fou constituït procurador de Magí Torrebruna el dia 26 d'octubre del 1671. En aquest document notarial Magí Torrebruna l'anomena «con sobrinum meum» (Barcelona, AHPN, Not. Josep Quatrecares Sala, «Vigesimum secundum manuales contractuum», 26-xii-1670-23-xii-1671, ff. 755-755v). Domènec Torrebruna era fill de Rafael Torrebruna, traginer, i d'Anna (J. SERRA I VILARÓ, *Història de Cardona*, p. 41).

27. Moià, MACRC, Not. Josep Morató, vol. 293, f. 291. El pagament el feren: Josep Dordal (12 lliures), Jaume Batlles (10 lliures provinents de la venda dels pàmpols del *Codol Sabater*), i Pau Marfà (les 28 lliures restants i els 10 sous).

28. Sobre la destrucció de l'església parroquial de Moià vegeu: Antoni Ros i ROCA, *Records i vivències d'un moianès 1936-1939*, Capellades, 1985, ps. 37-50. I l'obra col·lectiva *Moià d'ahir a avui, records històrics d'uns quants moianesos*, Moià, 1991, p. 196.

APÈNDIX NÚM. I

28 de maig del 1661

Contracte entre els representants de la Confraria dels Paraires i l'escultor Pau Sunyer per la construcció del retaule de Sant Miquel i dels Sants Màrtirs de l'església parroquial de Mojà.

Mojà, Museu Arxiu Casa Rafael Casanova, Not. Josep Morató, vol 290, ff. 386-386v.

Die XXVIII maii MDCLXI Modiliani.

Capitulació feta y fermada per Joan Carner, major de dies, Francesc Marfà, parayres, Joan Tarasco, teixidor de llana, sobreposats lo corrent any, Josep Sansalvador, Simon Gay, Jaume Vilarrubia, major de dies, Valentí Fabrega, Isidre Ceres, Joan Sola, Pere Pujol, Xerafi Vila, Josef Dordal, Antoni Toll, parayres, Josef Fabra, Jaume Serra y Joan Padros, texidors de llana, de la dotzena per sort extrets lo corrent any per lo dia de Sant Joan de una part y Pau Sunyer escultor, ciutada de Manresa de part altra sobre fer lo retaule del Glorios Archangel Sant Miquel, Sants Martirs Anselm, Desideri y Eufrosina en la parroquial Iglesia de Moya en la capella ahont esta ja Sant Miquel en lo costat en la part dreta del altar mayor de dita Iglesia.

Primerament, lo dit Pau Sunyer promet fer lo dit retaule segons un model que ha enseñat en lo qual son los mysteris de Nostra Señora ade Roser abaix hi ha tots de rengla Sant Antoni, Sant Francesc y Sant Joan, en lloch dels quals ha de fer de tot relleu les figures de Sant Anselm, Santa Eufrosina, Sant Desideri, tot de fusta bona que ell hi ha de posar de la sua y ha dalt si posara la figura de Sant Miquel que ja esta feta y no tinga ell obligacio de ferni de nova.

Item, de dita capella sen ha de traure tot lo que es movedis de pedres, fanch fins arribar a les parets de la Iglesia y tot lo te de omplir de columnes, relleus y altres adornos que estigan conforme segon lo art.

Item, promet fer ho tot segons judici de mestres destres en lo art y estarne a les tasas que ells faran, les quals cosas promet fer tot a sos gastos.

Item, fet que sia lo retaule promet posarlo en lo dit lloch a sos gastos fent li empero la despesa a ell i als qui li ajudaran los dits sobreposats, lo port empero de Manresa a Moya de dit retaule vaja a carrech de dita Confraria.

E los dits sobreposats y dotzena en nom de tota la Confraria prometen donar al dit Pau Sunyer escultor per lo fer lo dit retaule en la forma dalt dita y pagar realment y de fet cent seixanta lliuras, dich 160 LL. de moneda corrent en Barcelona pagadores, so es, sexanta lliuras lo mateix dia que aportara lo peu y pedestal. I les cent lliuras pagaran ab tres iguals pagas, aixi com se aportaran les andanas de tal manera que acabat lo retaule y posat que sia en punt se obligan en acabar de pagarli tot lo dit preu promes de ditas cent seixanta lliuras. Si ja no li feyan tasas que en tal cas no volen estar obligats en pagar tot lo dit preu sino que volen retenirse lo que faran de tasas.

E per ditas cosas attendrer y cumplir ne obligan la una part a la altra, so es, dit Sunyer a cas tambe de moris se obliga y obliga tots los bens per fer fer per altre persona destra en lo art per ell dalt promes ab scriptura de ters en les Curias dels Veguers de Barcelona, Vic y Manresa y ab totas les clausulas posar acostumadas en semblants actes y los dits Administradors y dotzena tots los bens de dita Confraria no empero los propis de cada qual aixi mateix ab totas obligacions y ab decret en quant convinga del Illustre Señor Bisbe de Vic e o de son Illustre Señor Vicari General. Lo qual acte volen que se allargue segons estil del notari baix escrit y que se trague en publica forma a gastos de la part que ho demanarà. I porque tinga son degut effecte ho juran tots los dalt dits llargament.

Testes huius rei sunt Joannes Porta y Burguet, magister domorum, et Gabriel Marti agricolae ambo Villae Modiliani.

APÈNDIX NÚM. 2

11 d'agost del 1669

Contracte entre els representants de la Confraria dels Paraires de Moià i Magí Torrebruna, de la vila de Cardona, per daurar i pintar el retaule de Sant Miquel i dels Sants Màrtirs de l'església parroquial de Moià.

Moià, Museu Arxiu Casa Rafel Casanova, Not. Josep Morató, vol. 293, ff. 65v-66v.

Die XI augusti MDCLXVIII Modiliani Vicencis Diocesis.

Capitulació feta y firmada per los honorables Jaume Batllas, Joan Dalmau, Pau Marfa, parayres, y Josef Alva, teixidor de llana com ha tenint facultat dels sobreposats, prohomens y demes parayres y texidors de la Confraria del glorios Archangel Sant Miquel y Sants Martirs Desideri, Anselm y Eufrasina de una part y lo honorable Magi Torrebruna pintor de la Vila de Cardona de part altra sobre lo pintar y daurar lo retaule dels gloriosos martis sobre la qual obra fahedora per dit Torrebruna son fets pactes y concordia següents:

Primerament, los dits Batllas, Dalmau, Marfa y Alva en dit nom donan y concedeixen al dit Magi Torrebruna tot lo dit retaule dels gloriosos cosos Sants que esta posat en lo altar de Sant Miquel en la Iglesia parroquial de Santa Maria de Moya pera daurarlo y pintarlo lo qual tinga obligacio dit Torrebruna de daurar y pintar segons lo art ensenya y proporcionadament com esta pintat y daurat lo retaule de Nostra Senyora del Roser de la dita Iglesia y lo tinga de haver acavat fins que se celebrara la festa dels dits Sants Martirs en lo any mil sis cents setanta.

Item, que en ser acabat lo dit retaula de pintar y daurar pujan los sobrepuestos y dita Confraria cridar mestres destres y practichs en lo art y fer judicar la obra que hi sera feta si esta Confraria si hi falta alguna cosa o estara falsificada tant en lo del or com en lo de les pinturas y en qualsevol altra cosa.

Item, se trobara falta aya dit Torrabruna de pagar les tasas que dits mestres judicaran o be ho dega esmenar fins a tant que la obra estiga a cumpliment y lo que sera judicat de tasas lo puga la Confraria de tenir vers si del preu baix li prometra.

Item, que en cas dit Torrabruna moris antes de acabar ell de deurar y pintar lo dit retaula tinga obligacio de fer lo acabar per altra persona destra y practiga a sos gastos y dins del mateix termini.

Item, volen dits parayres y teidors estar obligats en tornar a posar y assentar lo dit retaula en fer acabat de pintar y de deurar en son degut lloch a sos gastos de dita Confraria sens haverhi de treballar en axo res lo dit Torrabruna.

Item, que lo dit Torrabruna aja de posar tot lo or, pinturas y lo demes necessari; comprantho tot de son diner y la Confraria no aja de ferhi cosa sino pagarli lo preu baix escrit y tornar a assentar lo dit retaula.

Item, los quatra dalt dits Jaume Batllas, Joan Dalmau, Pau Marfa y Josef Alva en lo dit nom prometen donar y pagar al dit Magi Torrabruna per la obra de pintar y deurar lo dit retaula tres centas y onse lliuras moneda Barcelonesa pagadoras, so es, cent y trenta lliuras lo die present comptans. Y les restants ab tres pagas: so es, cinquanta lliuras per lo die o festa de Nadal proxim vinent, altrás cinquanta lliuras fins lo dia de Santa Magdalena del any 1670 y les restants vuytanta una lliura fins lo dia de Santa Magdalena del any 1671. Sens dilacio ni excusa alguna ab salari de procurador per quiscun die 15 S. *ultra quos*. I per ditas cosas ettendrer y complir ne obligan no solt lo dit retaula ab licencia empero y decret del Illustrissim Señor Bisbe de Vic o de son molt Reverent Señor official y V. G. Pero tambe tots los bens de dita Confraria llargament ab todas les obligacions y renunciacions necessarias solitas y oportunas y ab jurament llargament.

De la altra part lo dit Magi Torrabruna deurador y pintor accepta y empren de fi lo daurar y pintar lo dit retaula dels gloriosos Sants Martirs Anselm, Desideri y Eufrasina per lo dit preu de tres centres y onse lliuras moneda Barcelonesa pagadoras a les tasas quant se ni facen per personas practicas y destres en lo art sens dilacio ni excusa alguna ab salari de procurador per quiscun dia de quinsa sous Barcelonesos. *Ultraquos etc. promittit restituere missiones etc. Sup. quibus etc. Credatur etc. Renunciationem etc. Promitti non firmare jus etc. Fiat cum clausulis censualium scriptura tertii Barchinone, Vici et minorise obligacione dilige persone et bonorum constitutione procuratorum solita et justa.*

Testes huius rei sunt Reverendus Michael Torras, presbyter, Gaspar Verdager parator lanae villae Modiliani et Hisidrus Sola de la Vila lanae parator Modiliani, Vicensis Diocesis dictis die et loco.